

ВКЛАД У РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ВИДАТНИМ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИМ І НАУКОВИМ ДІЯЧЕМ МИХАЙЛОМ ГРУШЕВСЬКИМ

Кириченко А. А.

Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Коваленко Е. А.

Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. українознавства, тел. (057) 702-14-98)

I believe that our Ukrainian nation still has so much spontaneous power, so much vitality that you will not be beaten by any theorems that it will break through its own elemental force through all artificial obstacles - until we kill ourselves these forces of ours apathy, inactivity.

Проблематика у сфері розвитку української культури характеризується ускладненнями в багатьох аспектах життя українського народу на початку ХХ ст. Брак коштів і відсутність стійких традицій призводять до розладу роботи значної частини творчих колективів. У все складніших умовах функціонує народна культура.

Мета даної роботи – ознайомити фахівців з внеском національної культурної спадщини, досягнення українських діячів ХХ ст. Також потрібно показати, що саме вони допомагають сучасності розвивати культуру України і надалі.

У багатомісячній історії українського народу серед найпривабливіших є період української революції початку ХХ ст., який виявився справжнім злетом національно-визвольного руху і розвитком творчої думки серед видатних митців того часу. Водночас мали місце і глибокі розчарування та прикрі поразки. Віддаючи належне колективній національній творчості, важко заперечувати, що в екстремальних умовах визначальні культурні досягнення стосуються видатних постатей, які активно впливали на свідомість мас, формуючи прогресивний світогляд людини.

В історії українського народу було достатньо діячів, які боролися за самостійність держави, за свободу і справедливість, за розвиток національної культури в галузі освіти, науки, мистецтва, національної мови, релігії, тощо.

Найяскравішою особистістю української історії був Михайло Грушевський – голова Центральної Ради, видатний науковець, історик. У його працях концентрувалися попередні досягнення суспільно-політичної думки, уроки багатомісячного історичного генезису українського народу, теоретичні передбачення подальших шляхів розвитку українського суспільства.

М. Грушевський вважав надзвичайно важливим розвивати національну свідомість народу. Критичний вислів Грушевського, щодо культурного стану України: «Подивіться, як слабо розповсюджуються

українські газети й журнали, всякі українські видання, які незвичайно малі круги української людності захоплюють, який незвичайно малий процент вводять вони в національну українську течію» [2], свідчив, що українська революція була за характером національно-демократичною, поєднуючи завдання національного відродження та необхідність соціальних зрушень в інтересах широких мас суспільства.

Написані професором М. С. Грушевським твори, стали могутньою ідейною зброєю, що збагатили український національний рух конкретною програмою, ідеологічним підґрунтям для прогресивного суспільного розвитку. Про це свідчить оцінка творчості Грушевського іншим видатним українським політичним діячем, письменником Іваном Франком: «...діяльність Михайла Грушевського була головним осередком, коло якого згуртувалися відокремлені давні й нові сили. Українська історія, література, етнографія й етнологія, а за ними інші науки... перестали лежати облогодом... В парі з науковим рухом пішов небувалий досі зріст видавництва і значне піднесення освітнього рівня в суспільності...» [1].

1919 року Михайло Грушевський став засновником Українського соціологічного інституту. Метою діяльності якого вчений вбачав у інтеграції українського суспільства, різних його верств, поширення інформації про українців серед європейської та світової спільноти.

М. Грушевський, говорив, що слід спростувати «фальшиву репутацію некультурності українства» [1]. За умов, коли розвиток суспільних і гуманітарних наук в Україні фактично припинився, працівники Інституту намагалися не втрачати міжнародних наукових контактів і працювати на рівні світових стандартів. Але умови еміграції, конфлікти й непорозуміння між представниками різних політичних орієнтацій, брак коштів заважали сприятливим умовам для повноцінної наукової праці і це не тільки нажалось в цій галузі.

Тож можемо сказати, що Михайло Грушевський чи не найбільший внесок доклав в процесі соціально-політичних та наукових, культурних досягнень.

Література

1. Грушевський М. С.// Українська педагогіка в персоналіях. ХХ століття. Кн. 2 / під ред. О. В. Сухомлинської. К.: Либідь, 2005. 552 с.
2. Ховрич С. Чому проблеми, порушені понад сто років тому, залишилися невирішеними? // День: Щоденна Всеукраїнська газета. – № 224–225 (3867–3868). 2012. С. 13.